

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

II. De Materia, Forma, & Officijs singulorum Ordinum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

2. II. De Materia, Forma, & Officijs singulorum Ordinum. 1067
strandu; ut docet D. Bonaventura 4. dist. 24. part. 2. art. 1. quest.
2. cum communi, ac patet ex eo, quod omnes sint irreiterabiles:
atqui Character est effectus proprius Sacramenti; ergo.

16. Cæterum his non obstantibus, omnes dicti septem Ordines constituunt in simul unum duntaxat Sacramentum Ordinis. Idque fit tum unitate ordinationis, seu finis, in quantum omnes ordinantur ad unum Sacerdotium, ac ratione huius recipiuntur: tum unitate generis proximi, quatenus omnes & singuli Ordines in particulari, conveniunt in ratione Sacramenti Ordinis ut sic, tquam in genere proximo. Ac proinde merito à Concilio Trident. loc. cit. comprehenduntur omnes sub uno nomine Sacramenti Ordinis, prout jam superius (b) dictum fuit. Et hac eadem ratione Characteres particulares singulorum Ordinum, in simul constituunt unum Characterem totalem & completum Ordinis.

Constitutum omnes unum Sacramentum, quomodo?

(b) Tract. 14. Dist. 1. n. 10. Quid de Characteribus?

QUÆSTIO II.

De Materia, Forma, & Officijs singulorum Ordinum.

17. **A**dvertendum, quod loquendo de materia, & forma Ordinum in genere, materia cujuslibet Ordinis duplex sit, remota scilicet ac proxima. *Materia remota* cujuslibet Ordinis est illa res, quæ traditur ab Episcopo suscipienti aliquem Ordinem. *Materia proxima*, est ipsamet traditio illius rei. Porro forma cujuslibet Ordinis in genere, sunt verba illa, quæ in collatione singulorum Ordinum, ac sub traditione debite materiæ proferuntur ab Episcopo, utpote ordinario Ministro Sacramenti Ordinis. (c)

Materia, & Forma Ordinum generatim, quæ?

(c) Videatur. Tr. 14. Dist. 1. n.

18. & seqq. Materia Officiariatus, & forma, quæ? Officium Officiarij, quod?

18. Verum loquendo de singulis Ordinibus in particulari; *Materia Officiariatus*, est traditio Clavium Ecclesiæ per manus Episcopi. *Forma*, sunt verba illa ab Episcopo sub porrectione dictorum Clavium Ecclesiæ prolata, videlicet: *Sic agite, quasi reddituri DEO rationem pro ijs rebus, quæ his Clavibus recluduntur.* Porro Officium Officiarij est, Templi claves custodire, ejus januam claudere, cymbalum & campanam pulsare. Ita Pontificale Romanum, & Catechismus Romanus.

Tttttt 2

19. Lecto.

Lectoratus
materia, &
forma.

Officium
Lectoris.

19. *Lectoratus materia*, est traditio Libri Prophetiarum. *Forma* verò talis: *Accipite & estote verbi DEI relatores, habituri, si fideliter & utiliter impleveritis officium vestrum, partem cum ijs, qui verbum DEI benè ministraverunt ab initio.* Porro *Officium Lectoris* est, *Lectionem Prophetiarum in Ecclesia pronuntiare, sive canendo, sive solum legendo: item Catechumenos docere Rudimenta Fidei.*

Exorcistatus
materia, &
forma.
Officium
Exorcistæ.

20. *Exorcistatus materia*, est traditio Libri Exorcismorum. *Forma* verò hæc: *Accipite, & commendate memoria, & habete potestatem imponendi manus super energumenos, sive baptizatos, sive catechumenos.* *Officium Exorcistæ* est, imponere manus super *Energumenos* (hoc est, obsessos à dæmonibus) & ad arcendos dæmones super eos invocare *Nomen Domini*, legeréque *Exorcismos Ecclesiæ*, ac ipsos ita præparare, ut *Sacris interessè possint.*

In reliquis
Ordinibus
datur du-
plex mate-
ria, & for-
ma partia-
lis.

21. Quantum ad sequentes *Ordines* attinet, notandum, quòd in reliquis *Ordinibus* duplex reperitur *materia*, constituens unam adæquatam, cum duplici *forma* sibi correspondente, & similiter unam adæquatam *formam* constituente: qualis in *Acolythatu* est traditio *Cerei extincti*, & *Urceoli vacui*: in *Subdiaconatu* est traditio *Calicis vacui unà cum Patena vacua*, ac *Libri Epistolarum*: in *Diaconatu* impositio *manuum Episcopi*, atque traditio *Libri Evangeliorum*: in *Presbyteratu* traditio *Calicis cum vino & Patenæ cum hostia superposita*, ac impositio *manuum Episcopi*. Itaque

Acolythatus
materia, &
forma du-
plex, quæ

Officium A-
colythorum.

22. *Acolythatus una materia*, est traditio *Candelabri unà cum Cereo extincto*, cum tali *forma*: *Accipite Candelabrum cum Cereo, & sciatis vos ad accendenda Ecclesiæ Luminaria mancipatos, in nomine Domini.* Altera *partialis materia*, est traditio *Urceoli vacui*, cum hac *forma*: *Accipite Urceolum ad suggerendum vinum & aquam in Eucharistiam Sanguinis Christi, in nomine Domini.* Porro *Officium Acolythorum* est, *luminaria Ecclesiæ accendere, atque præparare ad Sacrificium; & portare Cereum accensum ad Altare, præcipuè dum Evangelium sub Missa canitur; itémque ampullas vini & aquæ ad Missæ Sacrificium præparare, & ministrare.*

Objectivè,
ejusque so-
lutio nota-
bilis.

23. *Nec dicas.* Possunt hujusmodi officia pleraque peragi sine dictis *Ordinibus*; ergo frustra ponuntur hi *Ordines*. Responsum enim negando consequentiam. Tum quia per dictos *Ordines* constituitur quis in tali gradu *Ecclesiæ*, ut ejusmodi officia possit solemniter & auctoritative peragere; quod alijs non competit. Tum quia etiam per quatuor *Ordines* minores conferuntur ordina-

ordinatis ex opere operato gratia specialis ad ejusmodi officia dignius peragenda, ut proinde dicti Ordines neququam sint frustranei.

24. Subdiaconatus materia una, est traditio Calicis vacui cum Patena vacua. Forma autem talis: Videte, cujus ministerium vobis traditur; ideo vos admoneo, ut ita vos exhibeatis, ut DEO place-
re possitis. Altera ejus materia partialis, est traditio Libri Epistolæ, cum tali verborum forma: Accipite Librum Epistolæ, & habete potestatem legendi eas in Ecclesia Sancta DEI, tam pro vivis, quam pro defunctis &c. Et nota, usque ad Subdiaconatum formas positas esse in plurali, eò quòd usque ad Subdiaconatum regulariter loquendo plures soleant simul ordinari, si adsint: quòd si verò unus solus ordinatur, tunc dictæ formæ proferuntur in singulari.

Subdiaconatus materia, & forma.

25. Porrò Subdiaconi Officium est, Vasa sacra, videlicet Calicem ac Patenam ad usum Sacrificij præparare, atque ad Altare deferre, & Diacono in Altaris ministerio inservire; in Missa Epistolam cum Manipulo solemniter cantare; sine Manipulo enim liceret etiam non Subdiacono cantare Epistolam (d) item Pallas Altaris, Corporalia, Calices & Patenas abluere, ipsamque lotio-
nis aquam in Sacrarium fundere, aliâque juxta Rubricas Missalis in Missâ Sacrificio peragere. Verùm occasione horum,

Subdiaconi officium, quale?
(d) Ut dicitur Tr. 13. Dist. 3. n.

26. Quæres I. Quæ sint speciales obligationes Subdiaconi? Resp. cum communi, esse sequentes. I. Subdiaconi, alii que in Ordinibus majoribus constituti, tenentur servare perpetuam Castitatem; prout liquet ex c. Presbyteris. dist. 27. & c. Amul-
tis. de Etate & qualitat. presbiter. & c. Ut Clericorum. de Vita & honest. Cleric. ac alibi. II. Subdiaconi tenentur ad quotidianam recitationem Horarum Canonicarum, prout jam superius (e) dictum est. III. Subdiaconi, alii que in Sacris Ordinibus, tenentur de-
ferre Habitum, & Tonsuram Clericalem c. Si quis ex Clericis. & c. Clerici. de Vita & honest. Cleric.

13. Subdiaconi obligationes speciales, quæ?

(e) Tract. 6. Dist. 1. n. 12. & 13.

27. Quæres II. Quo Jure teneantur Clerici in Sacris constituti ad servandam perpetuò Continentiam? Resp. I. Iniri-
ti Sacro Ordine non tenentur ad Continentiam ex Jure Divino, sed duntaxat Ecclesiastico. Ita Scotus 4. dist. 37. cum communi. Nullibi enim extat tale præceptum Divinum: Quinimò Græci in minoribus Ordinibus contrahunt, & in superioribus utuntur Matrimonio jam contracto, neque in hoc reprehendun-
tur

Clerici in Sacris, quo Jure teneantur ad perpetuam Continentiam?

tur ab Ecclesia, c. *Cum olim. de Clericis conjugat.* prout fieri oportet, si dicta obligatio descenderet ex Lege Divina.

An vi voti
Sacris Ordini-
bus an-
neci ?

28. Remanet proinde, quod Clerici in Sacris teneantur ad perpetuam Continentiam Jure duntaxat Ecclesiastico, in quantum Ordinibus Sacris ex generali statuto Ecclesie (per textus n. 26. citatos) annexum est Votum perpetue Castitatis; prout inter alios tradit Scotus 4. dist. 25. q. 2. §. *Hic breviter*, inquit: *Quia susceptioni Ordinis Sacri annexum est votum continentie, ut habetur extra, c. Amultis. de etate & qualir.* Idipsum tenet communior Doctorum, atque desumitur ex cit. c. *Cum olim. de Cleric. conjugat.* ubi Pontifex ait: *Nos attendentes, quod Orientalis Ecclesia votum continentie non admittit.* Ex quo Glossa ibidem, argumento à sensu contrario desumpto, infert, quod Occidentales, sive Latini Clerici, ex voto ad Continentiam teneantur: eo enim ipso (inquit) quod quis promoveatur ad Sacrum Ordinem, cui ex constitutione Ecclesie annexum est votum Continentie, intelligitur tacite vovere Continentiam, licet nullam de hoc mentionem faciat. Et hinc cap. un. de Voto in 6. illud appellatur *Votum*, quod solemnizatum fuerit per susceptionem Sacri Ordinis.

Instantia ex
Scoto refel-
litur.

29. Nec obstat Scotus 4. dist. 37. q. un. ex quo loco is passim citatur in oppositum. Resp. enim, Doctorem ibidem solum dicere, quod Ordo Sacer non dirimat Matrimonium propter votum Continentie, sive proprie, sive ex præcepto Ecclesie annexum; sed ex hoc solum, quod Ecclesia talem personam faciat simpliciter illegitimam, sive inhabilem ad contrahendum: & hoc est certum, atque patet ex cit. cap. un. de Voto in 6. Non tamen Doctor Subtilis ibidem negat, Ordini Sacro esse annexum votum Continentie, imò hoc ipsum supponit, atque antea, seu dist. 25. q. 2. jam citata, expressè docet.

Diaconatus
materia, &
forma.

30. *Diaconatus materia* etiam duplex est; una impositio manus dexteræ Episcopi, cum tali verborum forma: *Accipe Spiritum sanctum ad robur, & ad resistendum diabolo & tentationibus ejus, in nomine Domini.* Altera est traditio Libri Evangeliorum, cum hac forma: *Accipite* (aut, si plures simul ordinentur) *Accipite potestatem legendi Evangelium in Ecclesia DEI, tam pro vivis, quam pro defunctis, in nomine Domini.*

Officium
Diaconi,
quod ?

31. Porrò *Officium Diaconi* est, Sacerdoti in Missæ Sacrificio immediatè assistere, eique ministrare panem & vinum ad conficiendam Eucharistiam, atque Evangelium cum Stola solemniter cantare, aliaque juxta Rubricas Missalis præstare. Tacentur cætera

cætera ejus officia ; qualia sunt, Sacerdote impedito Verbum DEI ex facultate Episcopi prædicare, de Parochi licentia solemniter baptizare, & hujusmodi.

32. Presbyteratûs duplex est materia, scilicet traditio Calicis cum vino, & Patenæ unâ cum Hostia superposita, cum hac verborum forma : *Accipe potestatem offerendi Sacrificium DEO, Missasque celebrandi, tam pro vivis, quam pro defunctis, in nomine Domini.* Altera materia Presbyteratûs, est impositio manuum Episcopi super caput ordinandi, cum hac verborum forma : *Accipe Spiritum sanctum, quorum remisseris peccata, remittuntur eis ; & quorum retinueris, retenta sunt.*

33. Porrò Officium Sacerdotis præcipuum est, consecrare Corpus & Sanguinem D. N. JESU Christi : quæ potestas traditur per traditionem Calicis cum vino, & Patenæ cum Hostia superposita ; idque fieri solet ante Offertorium, nempe circa finem Tractûs, Sequentiæ, vel Alleluja, Evangelium præcedentis. Alterum ejus officium est, absolvere pœnitentes à peccatis, accedente tamen legitimâ jurisdictione : quæ potestas eidem traditur per manuum Episcopi impositionem, cum debita verborum forma ; solêtque fieri peractâ Communione. (f) Insuper ad Officium Sacerdotis pertinet, alia Ecclesiæ Sacramenta dignis administrare, excepto Sacramento Confirmationis, ac Ordinis, quorum administratio spectat ad Episcopum, veluti ordinarium Ministrum. Item Sacerdotis est, benedicere, baptizare, ac populum DEI opere, doctrinâ, & exemplo pascere ; atque ejusdem necessitates ferventibus præcibus DEO recommendare, aliâque pietatis opera impensius exercere.

34. Objicies contra hætenus dicta. In Concilio Florentino in Decrero Unionis, unica materia assignatur pro Ordine Subdiaconatûs, Diaconatûs, & Presbyteratûs ; ergo malè assignatur duplex materia horum Ordinum. Antecedens patet. Sic enim loquitur cit. Concilium : *Sextum Sacramentum est Ordinis, cujus materia est illud, per cujus traditionem confertur Ordo ; sicut Presbyteratus traditur per Calicis cum vino & Patena cum pane porrectionem. Diaconatus verò per Evangeliorum dationem. Subdiaconatus per Calicis vacui cum Patena vacua superposita traditionem.* Resp. negando consequentiam : quia, ut notat Herincx disp. 10. de Sacramento Ordinis num. 37. & 46. Concilium Florentinum non intendit assignare adæquatam materiam dictorum Ordinum, sed solùm tradere exempla doctrinæ generalis à se præmissæ, nempe materiam cujuslibet Ordinis esse illud,

Uuuuu

lud,

Presbyteratûs materia, & forma.

Officium Sacerdotis

Ut dictum Dist. 8, n. 7.

Objectio ex Concilio Florentino.

Ejusque solutio.

lud, cujus traditione confertur Ordo. Unde alteram materiam, ex usu Ecclesie jam claram, atque perspectam, non exclusit.

35. Fatendum tamen, quod loquendo de Ordine Subdiaconatus, plerique Scholastici negent, Librum Epistolarum spectare essentialiter ad materiam hujus Ordinis; alij verò, & quidem melius, asserant, traditionem Libri Epistolarum esse partem materię hujus Ordinis saltem minüs principalem. Gobat *tract. 8. Theol. Experim. n. 49.* & Herincx *loc. cit. n. 46.*

36. Objicies ulterius. Tempore Apostolorum Diaconi sunt ordinati sine traditione Libri Evangeliorum, utpote qui tunc necdum conscriptus erat; ergo traditio Libri Evangeliorum non est de essentia Sacramenti Diaconatus. Confirmatur. De facto in tota Ecclesia Græca conferuntur Ordines absque omnium instrumentorum traditione, per solam manuum impositionem, eum certis verbis singulos Ordines exprimentibus ab Episcopo factam. Atqui ordinatio Græcorum est valida: quia viget non tantum apud Schismaticos Græcos (quos tamen revertentes ad Catholicam Ecclesiam, ipsa recipit in suis Ordinibus) sed etiam apud Catholicos, & illos ipsos, qui Romæ degunt, ibique more suo ordinantur consentiente Papa, ut testatur Herincx *loc. cit. n. 51.* & Gobat *loc. cit. n. 95.* ergo.

37. Resp. cum D. Bonaventura *4. dist. 24. p. 2. art. 1. quest. 4.* Bellarmino *lib. un. de Ordine, cap. 9.* Lugone *disp. 2. de Sacramentis, sect. 5.* Marchantio, & alijs Theologis, Christum Dominum non determinasse in particulari, seu specie infimâ, materiam singulorum Ordinum, sed tantum in genere, nimirum ut conferrentur per signa sensibilia & verba, quæ sufficienter significarent collationem potestatis talium Ordinum, relinquendo interim Ecclesie magis specificam, ac veluti materialem instrumentorum

(g) *Tract. 14. Dist. 1.* porrigendorum, & verborum determinationem; prout jam supra *n. 20. & 21.* perius (g) dictum est. Unde in forma respondendo, negatur consequentia.

38. Instabis. Ergo non est in tota Ecclesia Christi uniformitas in materia & forma Sacramentorum quomodo datur? tas quoad materiam, & formam, Sacramenti Ordinis. Resp. distinguendo sequelam: ergo non est uniformitas, quatenus non est ubique eadem materia & forma physicè, conceditur; moraliter, & saltem in genere, negatur. Vel (ut alij loquuntur) non est ubique uniformitas, materialiter loquendo, conceditur; formaliter, negatur. Quia semper & ubique juxta Christi institutionem,

tionem, ac determinationem Ecclesiæ, adhibebatur, & adhibetur talis materia & forma verborum, quæ sufficienter significat collationem potestatis cuiuslibet Ordinis.

Q U Æ S T I O III.

De Etate, & Qualitatibus Ordinandorum.

39. **A**vertendum, quod ex prædictis Ordinibus alij dicantur Ordines maiores, seu Sacri; alij, Ordines minores. *Ordines Sacri, seu maiores sunt tres, videlicet Subdiaconatus, Diaconatus, ac Presbyteratus: & hi quidem ex eo dicuntur Ordines Sacri, quia habent annexum Votum perpetuæ Castitatis, nec non & obligationem recitandi Breviarium, quibus homines specialiter quasi DEO consecrantur. Dicuntur etiam Ordines maiores, eo quod per eos ordinati ad majus officium circa Eucharistiam exercendum deputentur: Sacerdos scilicet ad consecrandum; Diaconus verò, ac Subdiaconus, ad proximè assistendum, & ministrandum solemniter Sacerdoti ad Altare. Farendum quidem est, quod Subdiaconatus in primitiva Ecclesiâ non fuerit connumeratus inter Ordines Sacros, uti patet ex c. Nullus in Episcopum. dist. 60. Defacto tamen Subdiaconatum inter Sacros Ordines computari, certum est, atque decisum habetur c. A multis. De etate & qualitat. præficiend.*

40. Porro Ordines minores sunt alij quatuor, videlicet Ostiarius, Lectoratus, Exorcistatus, Acolythatus. Et dicuntur minores, ob minus officium, ad quod ordinantur. Dicuntur etiam quandoque Ordines non Sacri: non quidem in eo sensu, quasi nihil sacrum sint, aut contineant (sunt enim & ipsi verum Sacramentum, juxta dicta num. 15.) sed ad differentiam Ordinum majorum, qui per excellentiam, ob rationes jam allatas, appellantur Sacri, cum e contra Ordines minores nec habeant annexam obligationem recitandi Breviarium, neque Votum perpetuæ Castitatis; ut proinde hisce duntaxat Ordinibus initiati, licitè possint contrahere Matrimonium, si velint. Hoc prænotato, sit

41. CONCL. I. Soli masculi sunt capaces Sacramenti Ordinis, non autem foeminae. Ita Scotus 4. dist. 25. q. 2. ubi hoc refundit in Legem Divinam, atque ordinationem Christi. Id ipsum patet tum ex perpetua traditione Ecclesiæ: tum ex eo, quia neque B. Virgo MARIA hanc potestatem Ordinis à Christo Filio suo

Uuuuuu 2. acce-

Ordines Sacri, seu maiores, qui, & cur sic dicantur?

Ordines minores, seu non Sacri, qui?

Soli masculi sunt capaces Ordinis, non foeminae.